

Prijímacia skúška zo SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY

Šk. rok 2021/2022

1. kolo – 1. termín

Kód žiaka:

Prečítaj si text:

Ukážka č. 1

Umelej inteligencii sa venujú všetci technologickí giganti

Preloží vám cudzojazyčné slová, odpovie na vaše otázky a tiež vám odporučí, kedy je najvhodnejší čas na návštevu vašej obľúbenej reštaurácie. Tento pomocník sa s najväčšou pravdepodobnosťou skrýva vo vašom telefóne. V dnešnej dobe nám však inteligentné stroje už bežne slúžia a mnohé veľké firmy investujú do ich vývoja obrovské peniaze.

„V budúcnosti budú počítače vidieť, počuť, hovoriť a dokonca aj rozumieť,“ povedal inžinier a námestník generálneho riaditeľa Microsoft Research Patrice Simard. Práve Microsoft je jednou z firiem, ktorá v súčasnosti vedie vo vývoji umelej inteligencie. Aj so spoločnosťou Google sa zameriavajú najmä na zlepšenie strojového učenia, teda stavu, keď stroje dokážu reagovať a prispôbiť sa okolitému prostrediu a situácii.

Strojové učenie využíva Cortana od Microsoftu, Google Now, ale aj Siri od Apple či hlasová služba Alexa od Amazonu. Virtuálni asistenti nám v telefónoch prinášajú čerstvé správy, športové výsledky, odpovedajú na naše otázky a varujú nás aj pred zlým počasím. Asistenti do vrečka však ešte dlho nebudú vedieť presne pochopiť, čo im hovoríte a ani s vami nebudú viesť siahodlhé dialógy.

Firmy ako Google a Microsoft sa však k tejto vzdialenej budúcnosti stále snažia čo najviac priblížiť. Už dnes výskum v tejto oblasti pokročil a výrazne sa zlepšilo rozpoznávanie hlasu, odporúčania, preklady a mnohé iné funkcie osobných virtuálnych asistentov.

Stroje, ktoré vedia odpovedať na otázky, však dokážu pomôcť aj v momente, keď sú profesionáli na vážkach. Počítačový systém Watson od firmy IBM v roku 2011 porazil v televíznom kvíze dvoch ľudských majstrov. Dokázal odpovedať takmer na všetky položené otázky. Dnes už stroj pomáha v centre na liečbu rakoviny v New Yorku sestričkám, ktoré sa starajú o pacientov s rakovinou pľúc.

V roku 2013 sa do hry zapojila aj firma Facebook, ktorá vtedy založila vlastné laboratórium na výskum umelej inteligencie. Učiaci sa systém má lepšie pochopiť, čo sa páči užívateľom sociálnej siete a aké príspevky by chceli vidieť. Umelá inteligencia však Facebooku pomáha vytvoriť aj detailné mapy celého sveta, ktoré majú pomôcť sprístupniť internet na miestach, kde ešte stále nie je.

Okrem Marka Zuckerberga sa do výskumu umelej inteligencie zapojil aj magnát Elon Musk. Neinvestoval do neho, aby vylepšil svoje autá Tesla, ale skôr z obáv. „Mali by sme byť opatrní. Ak by som mal hádať, čo je naša najväčšia existenčná hrozba, je to pravdepodobne umelá inteligencia,“ povedal Musk.

(Renáta Zelná, sme.sk, 15. 03. 2016, upravené)

1. V texte ukážky č. 1 prevláda:

a) rozprávací slohový postup	c) výkladový slohový postup
b) opisný slohový postup	d) informačný slohový postup

2. Uved', do ktorého jazykového štýlu zarad'ujeme text ukážky č. 1:

3. Z textu ukážky č. 1 vyplýva, že virtuálni asistenti:

- v súčasnosti už vidia, hovoria, počujú, rozumejú ľudskej reči a dokážu riadiť aj firmu na špičkovej úrovni.
- ešte dlhšiu dobu nebudú schopní viesť rozhovory s ľuďmi a nebudú dokonale rozumieť ľudskej reči.
- nám prinášajú správy, športové výsledky, ale na otázky ešte neodpovedajú, pretože všetky ich funkcie sa vplyvom zlého počasia výrazne oslabujú.
- v súčasnosti liečia všetky ľudské choroby, vytvárajú detailné mapy celého sveta a pomáhajú aj v situáciách, keď sú odborníci bezradní.

4. Vymenuj, ktoré dve firmy sa zameriavajú najmä na zlepšenie strojového učenia.

.....

5. Frazeologizmus Profesionáli sú na vážkach z 5. odseku ukážky č. 1 znamená, že:

- a) sa snažia čo najviac zdokonaľovať výpočtovú techniku.
- b) stoja na váhe a merajú svoju hmotnosť v kilogramoch.
- c) sa nevedia rozhodnúť a stále váhajú.
- d) konajú bezhlavo a sú bezstarostní.

6. Firma Facebook založila vlastné laboratórium na výskum umelej inteligencie v roku:

- a) 2010
- b) 2011
- c) 2012
- d) 2013

7. Z textu ukážky č. 1 vyplýva, že Patrice Simard je:

- a) primár najväčšieho oddelenia jednej z popredných nemocníc v New Yorku.
- b) námestník generálneho riaditeľa vo firme Microsoft Research.
- c) zakladateľ firmy a sociálnej siete Facebook.
- d) vynálezca a výrobca počítačového systému Watson.

8. Na základe textu ukážky č. 1 uveď, čo predstavuje pravdepodobne najväčšiu existenčnú hrozbu pre ľudstvo.

9. Označ nesprávne tvrdenie:

- a) Počítačový systém Watson porazil v televíznom kvíze dvoch ľudských majstrov, pretože dokázal odpovedať na všetky položené otázky.
- b) Strojové učenie môžeme definovať ako stav, keď stroje dokážu reagovať a prispôbiť sa okolitému prostrediu a situácii.
- c) Strojové učenie využíva Cortana od Microsoftu, Google Now, ale aj Siri od Apple či hlasová služba Alexa od Amazonu.
- d) Do výskumu umelej inteligencie sa zapojil aj Elon Musk. V tomto prípade zohrala veľkú úlohu obava z umelej inteligencie.

10. Vyber správnu možnosť:

- a) Umelá inteligencia pomáha Facebooku vytvoriť aj detailné mapy celého sveta, ktoré majú pomôcť sprístupniť internet na miestach, kde ešte stále nie je.
- b) V dnešnej dobe inteligentné stroje bežne slúžia ľuďom, ale veľké firmy zatiaľ neinvestujú do ich vývoja peniaze.
- c) Svetoznámy výrobca áut Tesla Mark Zuckerberg pomáha v centre na liečbu rakoviny v New Yorku sestričkám, ktoré sa starajú o pacientov s rakovinou pľúc.
- d) Ropný magnát Elon Musk pravidelne investuje do výskumu umelej inteligencie obrovské peniaze, aby vylepšil svoje autá Tesla.

11. V ktorej možnosti sú všetky slová napísané gramaticky správne?

- a) s mojím otcom, prišiel dvakrát, rizoto z húb, šikovní spolužiaci
- b) nový tip automobilu, skončil siedmy, vyhral tri krát, para sičí
- c) k mojím rodičom, v starom hotely, pekné bývanie, po ôsmych rokoch
- d) štvor násobný víťaz, vysieť na stene, ryziko podnikania, dobiť hrad

12. Vyber možnosť, v ktorej sú v slovných spojeniach *čosi zaprašťalo, svojím tajomstvom, strach a hrôza* určené druhy skladov v správnom poradí:

- a) prisudzovací sklad, priradovací sklad, určovací sklad
- b) prisudzovací sklad, určovací sklad, priradovací sklad
- c) priradovací sklad, určovací sklad, prisudzovací sklad

13. Vyber možnosť bez pravopisnej chyby:

- a) tretíkrát, bicykel, slováci
- b) tretíkrat, bycikel, slováci
- c) tretíkrát, bicykel, Slováci
- d) tretíkrat, bicikel, slováci

14. Označ, v ktorých z možností sú len abstraktné podstatné mená:

- a) ulica, papier, strach b) láska, smútok, radosť c) stôl, zošit, radosť

15. Ako sa nazýva súhrn všetkých slov, ktoré sa v jazyku nachádzajú?

- a) slovník c) slovná zásoba
b) Pravidlá slovenského pravopisu d) lexikológia

16. Doplň vynechané hlásky: i/í, y/ý:

- a) z....mnica, jaz....k, l....žica, s....réna, r....bezle, náb....tok, kob....la
b) str....ga, ml....n, v....zitka, v....chor, s....n, m....š, om....l
c) l....bra, M....java, hm....z, M....lka, m....dlo, ob....čaj, m....núta
d) p....štoľ, p....tať sa, pl....núť, s....rota, r...ľ, r....ža, priezv....sko

17. Označ jazykový štýl ukážky.

Orava je vraj taká chudobná, že tam majú na domoch také malé oblôčky, že sa cez ne možno dívať iba jedným okom. To si však vymysleli susedia, ktorí Oravcom závidia ich krásny kraj.

- a) administratívny štýl c) umelecký štýl
b) hovorový štýl d) náučný štýl

18. Anton Bernolák uzákonil prvý spisovný jazyk v roku:

- a) 1787 b) 1877 c) 1777 d) 1843

Prečítaj si text:

Ukážka č. 2

Ezop

O vtákoch, zvieratách a netopieroch

Vtáky a zvieratá boli vo vojne. Často a neľútostne spolu bojovali. Niekedy víťazili vtáky, keď sa strmhlav vrhli z neba a zaútočili na zvieratá, inokedy víťazili zvieratá, keď na zemi hľadali potravu a prepadli ich.

No bol medzi nimi jeden tvor, ktorý bol vždy na strane, ktorá práve víťazila. Nikdy sa mu nič nestalo, lebo neustále prebiehal od jedných k druhým. Tento tvor sa nazýval netopier a myslel si, že je veľmi múdry, keď sa takto správa.

Vojna sa napokon skončila a zvieratá a vtáky začali žiť v mieri. Netopier čakal, že teraz ho zvolia za kráľa, lebo cez vojnu pomáhal jedným aj druhým a nikdy neprehral. No skutočnosť bola úplne iná. „Si zradca!“ povedali mu vtáky aj zvieratá a nechceli s ním mať nič spoločné. „Vo vojne si zradil obe strany a neslúžiš nikomu. Zradil si obe strany a my nechceme mať s tebou nič spoločné!“ Od tých čias je netopier vydedencom, ku ktorému sa nehlásia ani vtáky, ani zvieratá.

19. Označ, v ktorej možnosti je uvedené ponaučenie vyplývajúce z príbehu:

- a) Ľudia by mali byť verní svojim priateľom a stáť pri nich za každých okolností.
b) Vždy vyhráva ten, kto sa vie prispôsobiť situácii.
c) Ak chceš mať veľa priateľov, musíš byť obľúbený u priateľov i nepriateľov.
d) Ak ide o zisk, nesmieš hľadiť na priateľov.

20. Uved' názov žánru, v ktorom najčastejšie vystupujú zvieratá a ktorý prináša mravné ponaučenie.

21. „Si zradca!“ Uvedená veta je:

- a) oznamovacia c) zvolacia
b) rozkazovacia d) želacia

22. Označ jazykový štýl ukážky č. 2:

- a) umelecký c) náučný
b) hovorový d) publicistický

23. Slová „vojna“ a „mier“ predstavujú:

- a) homonymá
- b) antonymá/opozitá
- c) synonymá
- d) viacvýznamové slová

24. Z textu ukážky č. 2 vyplýva, že:

- a) netopier bol veľmi múdry.
- b) vojna začala, lebo vtáky hľadali potravu na zemi.
- c) zradcu nemá nikto rád.
- d) z netopiera sa stal vydedenec, lebo nebol ani vtákom, ani zvierat'om.

25. „Od tých čias je netopier vydedencom.“

V ktorej z možností sú správne určené slovné druhy vo vete?

- a) spojka, osobné zámeno, podstatné meno, sloveso, podstatné meno, prídavné meno
- b) predložka, ukazovacie zámeno, podstatné meno, sloveso, podstatné meno, podstatné meno
- c) častica, prídavné meno, podstatné meno, sloveso, podstatné meno, podstatné meno
- d) predložka, prídavné meno, sloveso, podstatné meno, prídavné meno

26. Uvedené umelecké prostriedky – čítam Hviezdoslava, vietor tancuje, vysoký ako jedľa, láskavý pohľad – sú v nasledujúcom poradí:

- a) metonymia, personifikácia, prirovnanie, epiteton
- b) personifikácia, metonymia, prirovnanie, epiteton
- c) metonymia, personifikácie, epiteton, prirovnanie

27. Ktorá ľudová múdrosť nás upozorňuje na to, že „sa netreba predčasne radovať“ ?

- a) Tak dlho sa chodí s džbánom po vodu, kým sa nerozbije.
- b) Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.
- c) Vrana k vrane sadá, rovný rovného si hľadá.
- d) Ešte vlka nezabili, už na jeho kožu pili.

28. Rytmus v básni vzniká:

- a) striedaním samohlások a spoluhlások
- b) striedaním spoluhlások a samohlások
- c) striedaním prízvučných a neprízvučných slabík
- d) tak, že čitateľ sám rozhodne o jeho umiestnení

29. Označ, aký rým má schému aa bb:

- a) združený
- b) striedavý
- c) obkročný
- d) prerývaný

30. V akom poradí sú v nasledujúcich veršoch umelecké prostriedky?

*Môj vrúcny dych do dlane ti
šepnem tíško ako kvet,
už nikdy neuletí plachá muška tvojich viet.*

- a) metafora, metafora, personifikácia
- b) zdobnenina, personifikácia, prirovnanie
- c) epiteton, epiteton, metafora
- d) epiteton, prirovnanie, metafora

31. Doplní neúplné výroky.

- a) Súvislý neprerušovaný prejav jednotlivca je
- b) Prvé uvedenie divadelnej hry je
- c) Rozhovor dvoch a viac postáv sa nazýva
- d) Opakovanie divadelnej hry sa nazýva